

572
1966/2.

ՀԱՅԿԵՍՏԱՆԻ
ՅԵՐԱԿՐԱԿ

1966 ԵՓՅԵՐՅՈՒՆ

ԲՈՒՄ

№11

პოთა ასანიშვილი

ნახატი ივრი ქლიბაძისა

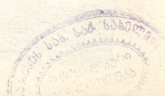
ხვალინდელი დღეა

თათია სოფლელი გოგონაა. დეიდა თინამ სადღესასწაულოდ თბილისში ჩამოიყვანა. მიჰყვება თათია დეიდას ხელჩაკიდებულ რუსთაველის გამზირზე და გაკვირვებული აქეთ-იქით აცეცებს თვალებს. ძლიერ მოსწონს მორთული ქუჩები. პლაკატების წარწერებს თათია დამარცვლით კითხულობს: «გაუმარჯოს 7 ნოემბერს!»

— რა ლამაზი ქუჩაა!—მიუხარია თათიას.

— ხვალ აქ დემონსტრაციაზე შენოდენა გოგონები და ბიჭუნები გამოვლენ ყვავილებითა და წითელი დროშებით. შენც მოემზადე,—უთხრა დეიდა თინამ.

მთელი საღამო თათია სულ ხვალინდელ ზეიმზე ფიქრობდა, მერე თეთრი ბაბთები გაიუთოვა, ფეხსაცმელები გაიკრიალა. უნდოდა, მალე გათენებულყო ხვალინდელი დღეა.

„სამოსამაჲს სართჲს“

მკრამლ ლაბანძი

ნახატი ივარი ძლიძიძისა

ბღ-ვენახებში კი არა,
ბავშვებო, უღრან ტყეშიც
სუეველგან კაი მსუქანი
შემოდგომა ჩვენში.

დაბოტებენ ტახები,
გარეუვლიან წიფლებს,
წიფლის წიწიბოს ტკვერავენ,
ზღმარტლს დაემებენ მწიფეს.

დასწაფებიან დათვებიც
ტკბილ შემოდგომის კვლასს,
კაცივით სეზე გასულან,
ბურტყუნით ბურტყენ ზანტას.

ძღომაზე ჭამენ ბელები
მაყაღოსა და ჟოღოს,
მიწს ნაეარი რომ არ ჰყოფნი
კაკლებს ესვრიან ჭოღოვს.

მარტო ციფები ან ჭამენ,
ტოტიდან ტოტზე სტიან,
დაუწფუსებენ, სვივრებში
თხილსა და კაკალს ჰვრინან.

მარტო ციფები იჭერენ
ზამთრის თადარიგს ტყეში...
სულ ცოტა, თითო ბეღელი
აქვთ თითო ბებერ ხეში.

მეჩვე

მეთევეან ჭილაშვილი ნახატები ლეპაღა დანელიანი

მე და გია მეგობრები ვართ. მე ასე ვთვლი-
დი. იმ დღეს ერთი ვაშლი მქონდა და ისიც
იმას მივეცი. „ჩემი წილი შეველაპე“,—სი-
ცილით ვუთხარი, რომ დავეჯერებინა და
გემრიელად ეჭამა. ივადმყოფა, ფერი სულ
არ ედო...

რა დასამალია. საშინაო დაჯილდებაც გადა-
გვიწერია ერთმანეთისაგან. ამას მეგობრობად
არა სთვლიან, მაგრამ მაინც.

გიას და ზურაბს ჩხუბი მოუვიდათ. ეშმა-
კად, პოლონური მარკა იპოვეს დერფთანში.
ძიძგილაობა დაიწყეს, არა მე ვიპოვე და არა
მეო.

ზურაბმა სძლია. მარკა წაართვა და გია
კედელს მიაჯახა.

— ვაიმე, დედა!—შეჭყვირა გიამ. რაღაც
ეტკინა. შემეცოდა, ზურაბს მუჯღულუგური
გავკარი.

— ვაიმე, დედა!—ახლა იმან ამოიკვნესა და
ტირილ-ტირილით ღირეჭტორის კაბინეტი-
საკენ წავიდა. იმისი შეილია და ღიღუ-
ლობს. წავიდეს რა! სულაც არ მეშინია!

გაკვეთილების მერე, მე, გია და ზურაბი
ღირეჭტორთან შეგვიყვანეს.

— ვაჟკაცებო, რაზე ჩხუბობთ, რა გაქვთ
გასაყოფი?

— მარკა!—წამოვიძახე უნებურად.
ღირეჭტორს გაეღიმა.

— მარკის გულისთვის ამხანაგი საცემრად
უნდა გაიმეტო?—თითი დამიქნია ღირეჭ-
ტორმა.

— მარკის გულისთვის კი არა, გია შემე-
ცოდა, ზურაბმა კედელს მიაჯახა, ნაავადმოყო-
ფარია, დღეს პირველად მოვიდა სკოლაში.

ღირეჭტორმა შუბლი შეიკრა და თითი
ახლა თავის შვილს დაუქნია. რაკი შეილია,
თავზე ხელს გადაუსვამდა? მივხვდი, კაბინეტ-

ში იმიტომ შეგმოგვიყვანა, ზურაბის ნათქვამში შეეპარა ვევი.

— გაია, ზურაბმა მართლა მიგაჯახა კედელს?— შეწუხდა ღირვეტი.

— დიას, პატივცემულო, — დავასწარი გიას. გიამ თვალები მომიწკურა, ვითომ რად ტყუილ და ღირვეტორს უთხრა:

— არა, პატივცემულო, პირველად ზურაბს დათომ ვაარტყა.
გიასაგან ასეთ სიცრუეს არ მოველოდი.

ღირვეტორის შეეშინდა და გადათქვა. მაგ დოყლაპიამ ის კი არ იცის, ღირვეტორი უთქველადაც მიხვდება ყველაფერს.

მიხვდა კიდევ! გიას აღერსით აუწია ყური. შეეცოდა ნაავადყოფარი იყო, თორემ ამ ცრუპენტელობას არ მოუწონებდა.

ზურაბს კი ისე გადახვდა, ხუთი თითივით ვიცი, შინ შავ დღეს დააყრის. იქნებ მერე მაინც დაიმოკლოს ხელები.

ქუდიანი

ალექსანდრა შავაშავი

ვაჟას და ლაშას მამამ ახალი ქუდები უყიდა. სულ ერთხანში, ოდნოდ ერთი ცოტათი ზატარა იყო შეორეზე.

მამამ ზატარა ქუდი ვაჟას დაახურა, დიდი კი — ლაშას.

შეებმა სარკეში ჩაიხედეს და გარეთ გაიქცნენ.

— ლაშას ქუდი უკეთესია! — თქვა არჩილმა.

ვაჟამ ლაშას ქუდს შესვდა და გულნატკენი შინ შევიდა.

ცოტა ხნის შემდეგ მერაბმა თქვა:

— ვაჟას ქუდი უფრო ლამაზია!

ლაშამ ქუდი მოიხადა და ეჭვით შეათვალიერა.

მეორე დღიას ვაჟა და ლაშა განხრებულეები გამოვიდნენ შინიდან. ბიჭებმა შესვდეს და სიცილი აუტუდათ. ვაჟას უურებზე ჩამოაფხატოდა ქუდი, ლაშას კი ზატარა ქოჩორსაც ვერ უფარავდა.

მთარ შალაგვანიძე

რა მოხდაო? რა იყო?
რა მცხუნვარე მზუა?
მინდა ყველამ გაიგოს;
თამრომ, თინამ, თუამ,—
დღეს ხომ ჩემი დაიკოს
დაბადების დღეა!

თვითონ არც კი რცხვენია,
წვეს და მოუწყენია.

ხმას არ იღებს, წამდაუწუმ
მხოლოდ თვალებს ნაბავს.
აიწურა, დაიწუნა
ნაჩუქარი კაბაც.

— ეგ რა საკადრისია,
ამოიღე ხმა.
საჩუქრებს რომ გიძღვნიან,
«გმადლობთ!»—უნდა თქვა.

მე ვარიგებ, ის არ ისმენს,
შეაყარე კედელს ცერცვი.
სტუმრებს ზედაც არ შეხედა,
როგორ შევრცხვი, როგორ შევრცხვი.

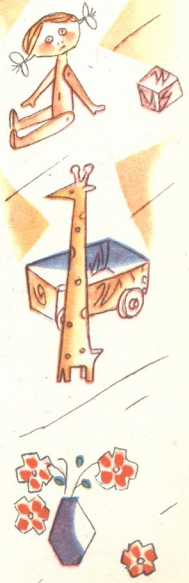
არც სადილი დაამზადა,
არც ნამცხვარი და არც ქადა.

არც იმღერა, არც დაუქრა,
არც ლექსი თქვა,
არც ზღაბარი;
ამისთანა დას რა ვუთხრა,
შსგავსი ალბათ არსად არის.

ამიტომაც გაებუტენ
თამრო, თინა, თუა, ცისო:
ჩვენ არ ვიცით, რანაირი
დაბადების დღე არისო?!

რა გენა, სხვა გზა არ მაქვს,
ხმას არ გავცემ ზარმაცს.

თუნდა, ივდეს კუთხეში,
უქნარა და უხეში,
თუნდა, ნაბოს თვალეში,
სულ არ გავეკარები.
თუნდა, იწვეს მთელ დღეს,
თუნდა, წიგნი იკითხოს;
მე კი მამას ვეტყვი,
სხვა დაიკო მიყიდოს.

ჭიანჭველსა და ზღაპარს

მეა ჩაპალოლი

ნახატი ლიმიზირი ზარაშვილიძისა

დიდმა ტვირთმა დასძვია ჭიანჭველა და წაბარბაცდა. ამ სურათს თვადი მოჰკრა შეჭედიფანებულმა ზღარბუნამ და ჩაიჭირქია:

— ხი, ხი, ხი...

ჭიანჭველამ მიიხედა და ზღარბუნას გასძახა:

— ჩხვეტიავ! შენ ჩაიცინე?

— დიახ!

— რაზე გაიცინე, თქვი, იქნებ მეც გავიცინო.

— შენზე გამეცინა.

— მე რა მაქვს დასაცინი? დღე და ღამე ვწრომობ.

— შენისთანა ნამცეცას შრომა რა უნდა იყოს?!—უთხრა ზღარბუნამ და დაუმატა:—ოჰ, გაბრაზდი, თორემ შენც ეკლები არ დამიდევო.ჰა, ჰა, ჰა! მე ჯავშნოსანი ზღარბი ვარ, შენ კი უსუსური ჭიანჭველა.

ჭიანჭველას მოთმინების ფიქალი ავესო. ზღარბუნას შეაცვცდა და ტუჩზე უკბინა.

ზღარბი ტვირთისაგან შეტოკდა, დაიხრუტუნა და მაშინვე ეკლები აიფხორა. ჭიანჭველამ ეკლების ტყე გადაირბინა და ახლა ცხვირზე უკბინა. ზღარბუნას ნაკბენი აეწვა! უნდოდა როგორმე მოეცილებინა, მაგრამ გაავებული ჭიანჭველა კბენდა და კბენდა, ბოლოს ზღარბუნა დაიქანცა და ჭიანჭველას კრუსუნით უთხრა:

— ოლოდ მომეფი და რასაც მოხვ, შეგისრულე, გინდა, ყოველ საღამოს ვაშლით დახუნძლე ბურგს შენთან დავიბერტყავ.

— არაფერი მინდა შენი, კიდევ დამცინებ?— ჩამოსძახა ჭიანჭველამ.

— არა, გეთყვია, შენ კი არა, აღარავის არ დავცინებ!—ასძახა შეწუხებულმა ზღარბუნამ.

ჭიანჭველა ჩამოცვცდა, აიკიდა თავისი ტვირთი, ზღარბუნას ერთი შეუბღვირა და შინისაკენ ამაყად გასწია.

დეღონი ქ ბიჭუნა

3. საპოზინი

ნახატი ლ. შენგელიასი

მასხვეს, ჩემს ბავშვობაში თხას შემოვხატებოდი ხოლმე და აღმა-დაღმა დავაჭენებდი.

ზოგიერთ ბიჭუნას ცხენზე ჯდომა უყვარს, ზოგს მანქანის ძარაზე ჩამოკონწიროლება. ჩემი ნაცნობი ბიჭუნა კი დეღონით დანაჯარობდა, იმდენი ხალხი დაედგოდა ხოლმე, თითქოს გაგარინიაო.

თქვენ ალბათ გაიკვირებთ: ბიჭი დეღონის ახლოსაც ვერ მიუდგებაო. გასაკვირი კი არააფერია. სხვა ბიჭებიც მსხდარან დეღონებზე. ეს ცხოველი ხომ მეგობრობს ადამიანთან!

დეღონი გონიერი ცხოველია, ბუნებით მზრუნველი და კეთილი. თუ დაინახა, რომ აღამიანმა შორს გასცურა, უკან აედევნება,— არ დაიხრჩოსო.

დეღონის მახვილი სმენა აქვს და თანაც მუსიკის დიდი მოყვარული გახლავთ.

ამ ათიოდე წლის წინათ, ქერჩის სრუტეში მივცურავდით. გემბანზე რეპროდუქტორი ახმინდა. ჯერ ერთმა დეღონმა ამოჰყო თავი, მერე მეორემ, მესამემ... ტალღებს სულ შხაპაშხუპი აუყენეს...

უცებ მუსიკის ხმა გაისმა, ჩამრგვალებულ-

მა დეღონებმა წყლიდან ამოხტომა დაიწყეს. კინაღამ გემი გადააბრუნეს. მთელი ჯოგი შეგროვილიყო. გემზე რადიო გამორთეს. ვარაუდობენ, დეღონის აღამიანის ლაპარაკის გამეორებაც შეუძლიაო. ამიტომ მეცნიერები დაკვირვებით სწავლობენ ამ ცხოველს. ჰო, ჩემს ნაცნობ ბიჭუნაზე ვყვებოდი.

აი, პირველად როგორ მოახტა დეღონის ზურგზე:

ერთხელ ზღვაში ტყაბანი მოაღინა. იქვე, ფეხებთან შავმა დეღონმა ჩაუქროლა. თვალის ვერ შევასწარი თ ზედ როგორ მოექცა.

დეღონმა, იმის მაგივრად რომ დაუბატიქებელი მხედრისათვის თავი დაეღწია და ჩაეყვინთა, პირდაპირ გაუტია. დეღონის თურმე ბავშვები უყვარს!

ბიჭმა ღრო იხელთა თუ არა, უკან გადმოხტა.

დეღონით ზღვაზე ნაყარი ხუმრობა საქმე როდია! მართალია, კეთილი ცხოველია, მაგრამ ისეთი ღონიერია, რომ დიდი ბიჭობაა, დაიმორჩილო.

რაც მართალია, მართალია, ჩემი ნაცნობი ბიჭუნა, დიდი შამაცო ბიჭია.

შოთა აპოგია

ასეთი ოსტატის
არა ვარ მნახველი;
სუყველამ ვაიგო
გიგიას სახელი.

სუყველა კითხულობს:
— ხად ცხოვრობს ვიგია?
— იქ, სადაც ჭიშკართან
ყოველთვის რიგია.

გიგია ოსტატი

მთელი ეს ამბავი
დაიწყო იქიდან,
პატარა
გიგიამ
ფუნჯი რომ იყიდა;

და საღებავები
სხვადასხვა ფერისა.
— შემხედეთ!
მღებავი
შეცა ვარ,
ერია!

მალე ეს ამბავი
გადიქცა არაკად:
— მღებავი გამონდა,
ბადალი არა ჰყავს! —

როდესაც გიგიამ
საქათმე შეღება,
უგინილამ შესძახა:
— მაღლობა ერგება! —

როდესაც შეღება
მტრედების გალია,
ხუნდებმა შესძახეს:
— კარგია ძალიან!—

გოკებმა კუვილით
აიკლეს შარავზა:
— ეს ჩვენი სალორეც
შეღებე ლამაზად!—

კვიცებმა შესძახეს:
— შეღებულ თავლაში
რა კარგი იქნება
ძილიც და თამაშიც!—

მოვიდა მამალი,
შვენოდა დეზები:
— ხალამი გიგია!
მთელი დღე გეძებდი.

შენ ალბათ მიმიხვდი,
რაც შემაწუხებდა;
საბუღრის შეღებვა
მომთხოვეს კრახებმა!..—

უცნობი, ნაცნობი,
ცალ-ცალკე, წყვილ-წყვილად;
ქათმები, იხვები,
ტუკი თუ წიწილა
მოდიან:
— გვითხარით,
სად ცხოვრობს გიგია?
— იქ, სადაც კიშკართან
ყოველთვის რიგია.

ვართხილუკი
ჯუჯკაილი

ნახატები ზარბ ზორჩხიძისა

გადასაც სკოლა

მ. კორაიანი, ლ. ფოლი

ნეტავ სად დაგვეკარგა ხეპრე ილიკო! პო, რა თქმა უნდა, ჯიხურთან იქნება, იქ გემრიელი რაღაც-რაღაცეები იყიდება. კარგი დრო შეურჩევია! სწორედ სადილობაა! პირდაპირ სპორტული მოედნიდან მოდის, დაღლილი, მოთხუზნული, დედამისი უკვე სუფრას შლის, ეს კი მალას იფუჭებს.

ერთი ამ სურათებს დახედეთ, როგორ მოგწონთ? რას იზამთ, სწავლა გრძელდება. ილიკო, გეთაყვა, აიღე რვეული და ფანქარი, ჩიწყრე როგორ უნდა მოიქცე მავიდასთან.

მავიდასთან ყოველთვის უჭქულოდ ვსხდებით, თუნდაც ახალი ქული გვქონდეს და ძალიანაც გვიჩხებოდეს. ჩვენ-ჩვენ ადგილს მაშინ მივაშურებთ, როცა უფროსები დასხდებიან. უნდა იჯდე წესიერად, მავიდაზე არ დიანხარო, არც სკამზე გადაწვე. დაწოლა მხოლოდ საწოლზე შეიძლება, ქანაობა კი—საქანელაზე. მავიდიდან წარამარა წამოხტომა უწყსობაა. მავიდის გაშლა-ალაგებაში დედას უნდა მიეხმაროთ. დედაც ხომ უნდა დაჯდეს სუფრასთან! ვიდრე უფროსები არ შეგქცევიან, მანამდე არაფერს არ უნდა ახლოთ ხელი. მავიდიდან ყველაზე ბოლოს უნდა ად-

გეთ, მაგრამ არა იმიტომ, რომ ისხდეთ და იკიცნოთ.

ოდესღაც ჩანგლის მოვალეობას ხელი ასრულებდა, მაგრამ ის დრო, დიდი ხანია წარსულს ჩაბარდა.

ქვემოთ ვიამბობთ რისი ჭამა შეიძლება ხელით, მხოლოდ სუფთა, დაბანილი ხელით. ჭამის წინ, რამდენიც გინდათ, იმდენი ითამაშეთ, მაგრამ მავიდასთან სხვა საქმით გართობა არ შეიძლება. დანა-ჩანგლის სათამაშოებისაგან გარჩევა არც ისე ძნელია. ძვლების და კურკების ხელისგულზე დაგროვება მიუღებელია. ჭამის დროს წიგნის ფურცელას ნუ მოპყვებით. ეს არამცდარამც არ შეიძლება. სუფრასთან კითხვა ხომ წარმოუდგენელია. სხვა რომ არა, ამით არც წიგნს დაადგება კარგი დღე და არც სადილი შეგვრგებთა.

„როსა ვჭამ, ყოველ პარ და მენჯის.“ მით უმეტეს თუ პირი ხასვე გაქვთ, როგორღა უნდა დაილიაპარაკოთ? მავიდასთან არ ვლაპარა-

კობო, პირს არ ვაწყობა უნებთ, წყალს არა ვკლურწავთ. ყოველი ლუქმის მერე პირი უნდა მოვკუმოთ, ლუქმა კარგად უნდა დაველოტო, მაგრამ მორიდებთაა საქირი. ყველაზე საყვარელი საჭმელიც არ უძებ არ უნდა გადავუკლავოთ. თუმცა არც ის არის კარგი, მაგიდასთან ჭირვეულობა დავიწყით და საჭმელს უხალისოდ, ზღაპრებით დავუწყით ჭამა. წვნიანს და ჩაის სულს ნუ შევუბერავთ, ისედაც მალე გაცივდება.

თევზებს სიდიდისა და ფორმის მიხედვით ვანსხვავებთ ერთმანეთისაგან: მათლაფით წვნიანს მივირთმევთ, თევზზე—მეორე თავსაქმელს ვიღებთ. მომცრო თევზზე კი—ნამცხვარს ან ხილს. კომპოტისათვის საგანგებო ფიაღებია. ყოველივე ამის დამახსოვრებლად ჩნელი როდია. უფრო ძნელი არ არის ერთი თევზიდან ყველაფრის ჭამა? რა გემო უნდა ჩაატანოთ?

რასაც თევზზე გადმოვიღებთ, კიდევ უნდა შევექცეთ. ამიტომ თავიდანვე უნდა გავითვალისწინოთ ჩვენი სურვილი. თევზზე საჭმელების გროვა არ უნდა დავაყვნით. კოვზით შევექცევით წვნიანს. შესაძლოა სხვა რამის ჭამაც მოსახერხებელია კოვზით, მაგრამ არ შეიძლება, კარგი აღზრდა ამის უფლებას არ გვაძლევს. მარცხენა ხელი გვიღვეს მაგიდაზე და არა მუხლზე.

წვნიანის ჭამის დროს მათლაფას ჩვენკენ კი არ გადმოვხრით, არამედ პირიქით. სჯობია, სუფრა დავსვაროთ, ვიდრე ტანსაცმელი. მოვათავებთ თუ არა ჭამას, კოვზს მათლაფაზე დავდებთ. კომპოტისა და სხვა ტკბილეულისათვის პატარა კოვზი გამოგვადგება. კოვზის გალოკვა არ შეიძლება. სულერთია ჭურჭელი ხომ მინც უნდა დაირეცხო. ჩანგალი მარცხენა ხელში გვიჭირავს. თუ გვინდა, რომ ჩანგლით ხორციის ნაჭერს ავიღოთ, მაშინ დაღმა ვიჭერთ, ხოლო თუ გვინდა ბოსტნეული, კარტოფილი ან საწებელი, მაშინ აღმა შევებარუნებთ. ჩანგალთან სიფრთხილე გვმართებს, იგი საშიში იარაღია, ჩხვლეტა იცის. ზოგ საჭმელს მხოლოდ ჩანგლით შევექცევით, ამ დროს იმი მაგჯანენ ხელში გვიჭირავს. მაგალითად დაკეპილი ხორცის, ბოსტნეულის, კარტოფილის ჭამის

დროს. ჩანგალზე მაკარონის დახვევა ხომ მთელი ხელოვნებაა. ვისაც არ შეუძლია, ის შუაზე გაჭრის მაკარონს და მშვიდად შეექცევა.

ყველაზე საშიშალება, რას კი შეიძლება მივიღოსთარ მოხლს, დანით ჭამა. ეს სასტიკად აკრძალულია. დანით შევიძლიათ გაჭრათ ყველი, კიტრი, პამიდორი და არა საკუთარი ენა. დანა გვიჭირავს მარჯვენა ხელში.

ფრთხილად! დანაც საშიში იარაღია. ფარკაობისათვის სასაღილო მაგიდა არ გამოდგება.

ხელსახოცი ქალაღლისაც არის და ტილოსიც. არასაღვეს შეგეშალოთ და სუფრა ხელსაწმენდში არ აურიოთ.

სამარილესა თუ საპილობილეში ჩვენი ხელი

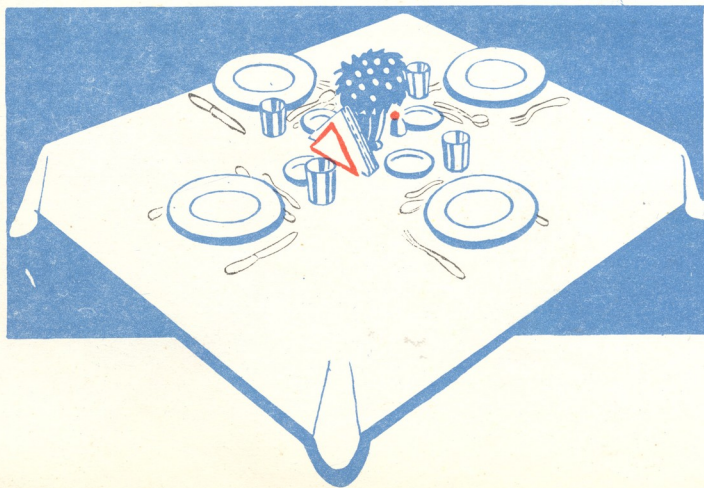

არ უნდა მოხვდეს. მარილი დანის მშრალი წვერით უნდა გადმოვიღოთ.

ხორცის ძეღისაგან გამორჩევა ძალიან მწვლია. ვანსაკუთრებით მაშინ, როცა კბილებთან ერთად დანა-ჩანგლის დახმარებაც გჭირდებათ. მაგრამ რას იზამთ! ძელიანი ხორცის ხელში აღება და მისი გამოხრა ფიქრადაც არ გაივლით, ეს სასტიკად აკრძალულია!

ძელების წუწვნა და თითების ლოკვა ყოველად მიუღებელია.

თევზს სხვაგვარი დანა-ჩანგალი სჭირდება: პატარა, ორკბილა ჩანგალი და ნიჩაბივით დანა. რა თქმა უნდა, ყველას როდი აქვს ამგვარი დანა, ჩამუშაბრკიპი ლინით კი თიპზის ჟამპარ შიიძლუპუ. მაშინ მოვიტყვევით ამგვარად: მარჯვენა ხელში ჩანგალს დავიჭერთ, მარცხენაში პურის ნაჭერს და ასე შევეუდგებით კამას. ანდა ორ ჩანგალს გამოვიყენებთ. სასურველია, რაც შეიძლება იშვიათად გავეგჩხიროს ფხა. პირიდან ფხას ჩანგალზე გამოვიღებთ და მერე თევზის კიდეზე დავდებთ. თუკი თევზს ლიმონი ახლავს, ჩანგლით წვეგს გამოსწურავთ და თევზს ამ წვენში ამოვღებთ.

პრის ხალხთ ბაღმოვილებთ, ნაპაგზხათ ღა ღანაჩჩანს
თაჟჟის მჟარლით ღაჰღაბთ. მოჰგანა ან ხალი ხალით მო-
შხანა, მიღაჟალი არ არს.

თუ ჰჰა არ მოგვითავებია, ღანა-ჩანგალს
გაღაჯკარენდინგებულად ღდაჰწყობთ წინ. ეს
იმას ნიშნავს, ჰჰამას ვაგრძეღებთ. ხოლო თუ
ჰჰამა ღდაჰმთავრეთ, ღანა-ჩანგალს ერთად ღა-
ვაწყობთ თეფშზე. ეს ნიშნავს,—გამდლობთ,
მეტი აღარ მიწდაო. **ჰარჩის ღაბმოჰაჰა ზოგჯარ ჰი
მჟინღა, მჰარჩაჰ უწანსოჰა.** თეფშზე უწყსრიგობა
არც ჰჰამის ღროს არის ღამაჰი და არც იმის
შეიმღვ. **ჰამის შაჰღაჰ მარჩილ თაჟჟის ნა გჰჰჰეთ მ-
გიღის შაგჰულისაჰ.** თუ შინ ვართ, ეს თეფში
შეგვიძლია სულაც ავიღოთ მაგიდიღან.

მიჰჰაჰი, ჰარჩი ღაბმოჰიღოთ. ეს თაჰან უჰარო გჰხაჰათ.
კომპოტს პატარა კოვზით შეგვექცევით.
კურკების ღაჰურა არც მაგიღაზე შეიძლება
და არც ხეღის გულზე, იგი პირთან მიტა-
ნილ კოვზზე უწდა გამოვიღოთ. ნუ გამოი-
ჩენთ სიხარბეს,—**ჩს რაგჰინიჰა წაითი, როგჰლსჰ
ჰოგზით ჰარ ამოჰიღებთ. რაგჰეთი უჩაღაჰი.**

იქნებ არ მოგწონთ, მაგრამ ვერაფერს გაა-
წყობთ,—ტებიღეულობა მესამე ჯერზე მო-
აქეთ, ის ხომ ძირითადი კერძი არ არის.
კრემიანი ნამცხვრის ხეღით ჰჰამა არ შეიძ-
ლება. კოვზით უწდა მიირთვათ.

ჰამის წინ ბევრ წყალს ნუ ღალევეთ. სჯო-
ბია მერე ღაჰყოლოთ. ბოთღის მოჰუღება
ძალზე სახლისოა, მაგრამ მაგიღასთან მიუღე-
ბელია.

ყავას, ჩაის და კაკაოს ფინჯნით ვსვამთ.
კოვზს ღამაჰაჰე ვღებთ. ვიღრე კოვზი მშრა-
ლია, შჰაქარს ჩაჰყრით და მოჰყოვეთ. **ჰარ
სიგჰგეს მჟინჯჰა ღა მარჩა შჰარჩის ღაბმოჰაჰა შჰარჩული.**
სანამ მოსვამდეთ, კოვზის ფინჯნიღან ამო-
ღება არ უწდა ღდაგვიწყდეთ, რადგან შესაძ-
ლოა უცებ თვალში გეტაკოთ.

შინ შეგვიძლია ხილი პირდაპირ მოგკბი-
ჩოთ, მაგრამ გამოწუწუნა და წკლაპუნა არ
შეიძლება. სტუმრად როცა ვართ, ვაშლსა და
მსხალს ოთხად ვყოფთ და ხეღით ან ჩანგლით
შეგვექცევით.

აი, ხეღავ, ილიკო, წესიერი ჰჰამა არც ისე
ძნელია.

ღახედე ამ მაგიღას! და მანამდე უყურე,
ვიღრე კარგად არ ღამიშხსოვრებ, როგორ
უნდა სუფრის გავლა.

გაღმოჰართულია ღაიღა ჰარჩამ

პოლონურ საბავშვო ჟურნალიდან

იყო პართი

ნახატები ლიმიზი ზარაფიველია

ბაჭია

(ინგილოური ზღაპარი)

იყო და არა იყო რა, იყო ერთი ბაჭია. ერთ დღეს ბაჭიას წინა თათში ეკალი შეერქო და სისხლი გამოუვიდა. გამწარებულმა მიიხედ-მოიხედა. უცებ მუხის ფოთოლს მოჰკრა თვალი და შეევედრა:

— ფოთოლო, ფოთოლო, მიშველე, შენი კირიშე, თათიდან ეკალი გამომიღე, ძალიან მეწვისო.

ფოთოლმა უპასუხა:

— ეგღა მაკლია შენი სისხლით მოვისვარ-მოვიტხუპნოო.

— მაშ თუ ასეა, — უთხრა ბაჭიამ, — წავალ ვირს ვეტყვი, მოვიდეს და შეგკამოსო.

მივიდა ბაჭია ვირთან და მოახსენა:

— დიდუჭრა მეგობარო, აი, იმ მუხის ძირას ერთი ფოთოლია, მიდი და შეგკამეო. ვირმა უპასუხა:

— შე სულელიო შენა, აქ მწვანე ბალახს მივატოვებ და იმ ხმელ ფოთოლს შეგკამ? დაი-კარგე აქედანო!

ბაჭიამ უთხრა:

— თუ ეგრეა, წავალ მგელს ვეტყვი, მოვიდეს და შეგხანლოსო.

ბაჰია მართლაც მივიდა მგელთან:

— ძვირფასო მგელო, აი, იმ ტყის პირას ერთი მსუქანი ვირი ბალახსა სძოვს, მიდი და შექამეო.

მგელმა უპასუხა:

— შე მაცდურო შენა, ვის აბრეცებ? ასეთ ბატნის ხორცს იმ ვირის ხორცზე გავცვილიო?

ბაჰიამ უთხრა:

— მაშ თუ ეგერეა, წავალ ძაღლს ვეტყვი, ერთი შავი დღე დაგაუაროსო.

ბაჰია მივიდა ძაღლთან და უთხრა:

— მეგობარო ძაღლო, აი, იქ, ტყის ასლოს, ერთი მგელია, მიდი და დაგლიჯეო.

ძაღლმა უპასუხა:

— შე ბრიყვო, ვერა ზედავ ხალაფავს მივირთმევ, სადა მცალიაო!

ბაჰიამ იწყინა ძაღლის პასუხი და დაექაძნა:

— თუ ასეთა, წავალ და დედაბერს ვეტყვი, ჯობით მაგრად მიგბეგვოსო.

ბაჰია მივიდა დედაბერთან და დაწვრილებით უამბო ყველაფერი. დედაბერს შეეცოდა ბაჰია გულმოსულმა დაავლო ჯოხს ხელი და ძაღლს ურტყა და ურტყა. გამწარებული ძაღლი მგელს ეცა, მგელი ვირს ეძგერა, ვირმა ფოთოლი შექამა... ასე ჩამოვარდა შუღლი მათ შორის და დღემდე ერთმანეთს ემტერებიან.

ჩაიწერა მქსნ რქსნიპილიპე

სა-ცყარო

ხე რავენალა ბანანის პალმის მონათე-სავე მცენარეა.

ხარობს მშრალ, ცხელ ადგილებში. მოგზაური მიადგება თუ არა ამ ხეს, — ცივი წყლით იკლავს წყურვილს. დაჰკრავს წვეტიან ჯოხს ქერქზე და მაშინვე გადმოხხრიალდება ერთი ტოლჩა წყალი. ქერქზე კრილობა მალე იკრავს პირს, მეორე დღეს სხვა მგზავრსაც შეუძლია მიირთვას ანკარა წყალი.

ნახატები მიმრბი არინივილინსა

აიაოლიანო და ლოქი

1) ცუგრუმელა კიკოლიკოს ძი-ლი მოერია. აღგა და ქათქათა ლოქინში ჩაწვა.

2) ჩაწვა თუ არა, ჩაეძინა.

3) ვაიხე, მიშვედეთ! ლომი! — შეშყვირა კიკოლიკომ და გამოე-დგია. თურმე ლომი დაეხეზნრა.

4) კიკოლიკო საგონებელში ჩა-ვარდა.

5) — მე შენ გიჩვენებ, ლო-მი! — კიკოლიკომ დიდი თოფი დახატა.

6) ნახატი კედელზე ჩამოკიდა და არხენად დაიძინა.

ლომი და ზებრები

ლომი ნადირთა მეფეა. ის ყველაზე ძლიერი მტაცებელი ცხოველია. ზებრებს კი სულაც არ ეშინიათ მისი. მთელი ჯოგი თავს დაესხმის ხლომე, გარს შემოევლებიან და ხან აღმა დაქუნაობენ, ხან დაღმა. ლომი, იმის შიშით,

რომ ზებრებმა არ გათვლონ, იმათთან ერთად ღარბის, მაგრამ ნადირთა მეფე კარგი მორბენალი ვერ არის, მალე იღლება და უღონოდ ეცემა. არაქათამოლოეულ მტერს კი ზებრები იოლად უსწორდებიან თავიანთი მაგარი ჩლიქებით.

ფუტყარი

1002

ელაღიშარ ასლაგაიშვილი

ერთხელ ფუტყარი წყაროს პირზე გაშლილ ყვავილებს ესტუმრა. ფრთებზე წვეთი მიეშხეფა, თავი ეგღარ შეიმავრა და წყალში ჩავარდა.

— ბზუ, მიშველეთ! — ბზუოდა ფუტყარი. უღონოდ ასასვავებდა ფეხებს, იქნებ რამეს მოეჭიბოდო.

ამ დროს წყაროსთან სურით ხელში პატარა გოგონა მოცუნცულდა, წყალში ჩავარდნილი ფუტყარი რომ დაინახა, შეეცოდა:

— არიქა, უნდა ვუშველო, თორემ დაიხრჩობო, — ჯოხი აიღო და ფუტყარს გაუწოდა. ფუტყარი ჯოხის ბოლოზე აცოცდა. შეშინებული მთლად კანკალებდა, სველი ფრთები ერთმანეთს მისწებებოდა.

— ნუ გეშინია, მაგის წამალიც ვიცი! — თქვა გოგონამ და ჯოხი მზეს მიუფიცა.

ფუტყარმა ფრთები მალე გაიშრო და მხიარული ბზუილით მიაშურა ყვავილებს. ჩქარობდა, თაველი უნდა დაემზადებინა გულკეთილი გოგონასათვის.

შთავარი რედაქტორი ჯანსუღ ჩარკვიანი.

ხარედავითო კოლეჯია: ბ. მამიბეკრიძე, კ. გომიზვილი, ჯ. ლოლუა, ბაზ. მამვილიანი, ჯ. ნინუა, შ. ცხაღბამ (ხამხამტრო რედაქტორი), ნ. წულღინაძე (მთ. რედაქტორის მოადგილე), რ. შიშიშვილი

ხაქარეთელი ალკა ცენტრალური კომიტეტისა და ვ. თ. ლენინის სახელობის ნორჩ პირერთა ორგანიზაციის რესპუბლიკური ხაზის უფროსი

ელაზე ნახატი ვაჟა გელაშვილი.

ტექნოლოგი ბ. გომიზვიანი

გამოცემის ოცდამეცხრამეტე წელი. რედაქციის შემოსული მასალები ავტორებს არ დაუბრუნდება.

გამომცემი „ინტელექტი“, ვაჟაშვილ. შვედ. № 672, ზღაპრის შვედ. № 2866, ტირაჟი 49.100, ხელმოწერილი დასაბჭვად 6/IX 1966 წ.

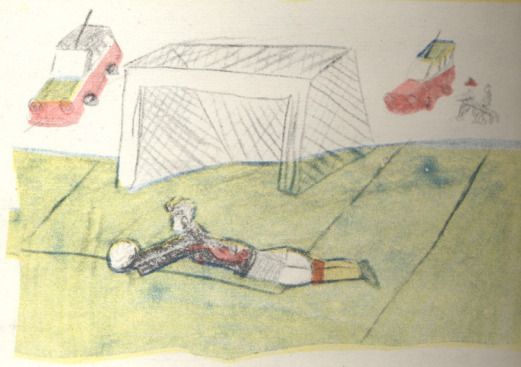
უფროსი დაკავშირება ხაჭ. ცხ. გამომცემლის პოლტარეკომპანია ლენინა ქ. № 14 „ДИЛА“ № 11 რეკონსტრუქცია. უზენაესი პროსი ქალაქი № 91 რედაქციის მისამართი: თბილისი, მუხომეხის პარკი. № 91, ტელ. 3-37-38, 3-18-08.

ფასი 20 კაპა.

6 77/260

1. „სკოლიხაქენ“—ნახატი ნანა გუნაშვილი, 6 წლის. თბილისი.
2. „ტრაქტორი“—ნახატი აზნაყო წიტიანიშვილი, 4 წლის. თბილისი.
3. „ფეხბურთი“—ნახატი შიხა ვახტანგურიანი, 8 წლის. თბილისი.
4. „გემი“—ნახატი გია კვარაცხელიანი, 6 წლის. სოხუმი.
5. „სეკვა „ქართული““—ნახატი ეთერ ლეიშვილი, 6 წლის. თბილისი.

76055

